

Okuma Anlama - 10

Baklava Tepsileri

Nasreddin Hoca bir gün sabah erkenden uyanır, ev ahalisinin telaşından evde farklı bir gün olacağını sezer. Sabah kahvaltısını ederken hanımına sorar:

- Hatun hayırdır, tüm evi ayağa kaldırmışsınız bir şey mi var? Nasreddin Hoca'nın eşi utana sıkıla bugün kızlarını istemeye geleceklerini söyler Hoca'ya. Nasreddin Hoca "Haydi hayırlısı!" der ama içini bir kurt kemirmeye başlar. Kızının evden gideceğine canı sıkılan Nasreddin Hoca kendini sokağa zor atar, camiye gider. İbadetini tamam ettikten sonra çarşının yolunu tutar.

Çarşıda aynı sokakta oturduğu yakın bir komşusuna rastlar. Komşu hemen Nasreddin Hoca'nın yanına sokulur:

- Hocam ellerinde baklava tepsisiyle giden adamlar gördüm, der. Nasreddin Hoca:

- Ee, komşu bundan bana ne? der. Komşu dayanamaz tekrar:

- Hocam, adamların ellerinde tepsi tepsi baklava sizin eve girdiler! deyince Nasreddin Hoca dayanamayıp:

- Madem bizim eve girdiler, o zaman bundan sana ne! der. Evine doğru yola koyulur.

1. Aşağıda verilen cevaplardan altı çizili ifadelerle uygun sorular yazalım.

➔ .....

Nasreddin Hoca bir gün sabah erkenden uyanır.

➔ .....

Nasreddin Hoca'nın eşi utana sıkıla bugün kızlarını istemeye geleceklerini söyler.

➔ .....

Nasreddin Hoca'nın canı kızının evden gideceğine sıkılır.

➔ .....

Nasreddin Hoca camiye ardından çarşıya gider.

Komşu, Nasreddin Hoca'ya "Sizin eve doğru giden adamlar gördüm." der.

Komşu, Nasreddin Hoca'ya adamların ellerinde baklava tepsileri olduğunu söyler.

Nasreddin Hoca "Madem bizim eve girdiler o zaman bundan sana ne!" der.

2. Aşağıda metinde geçen bazı ifadeler verilmiştir. Bu ifadelerden deyim olanlarını işaretleyelim.

Zor atmak

İstemeye gelmek

Yola koyulmak

Kahvaltısını etmek

Yolunu tutmak

Eve girmek

İçini kurt kemirmek

Yanına sokulmak

Erkenden uyanmak

Canı sıkılmak

Komşusuna rastlamak

Olacağını sezmek

3. Aşağıdaki cümleleri metne göre neden-sonuç ilişkisi içerisinde tamamlayalım.

a. Nasreddin Hoca sabah evdeki telaşı gördüğünden .....

b. Nasreddin Hoca'nın kızını istemeye gelecekleri için .....

c. Nasreddin Hoca'nın içini bir kurt kemirmeye başlar çünkü .....

ç. Nasreddin Hoca'nın komşusu yanına sokulur çünkü .....

d. Nasreddin Hoca komşusunun söylediklerine kulak asmadığı için .....

e. Nasreddin Hoca komşusuna "Bundan sana ne!" der çünkü .....

4. Aşağıda karışık olarak verilen cümleleri anlamlı ve kurallı cümle haline getirelim.

Hoca » sabah » uyanır » erken » Nasreddin

Hoca'ya » söyler » kızını » geleceklerini » istemeye » karısı

Canı » Hoc'anın » kızı » evden » için » gideceği » sıkılır

Çarşıda » Hoca » bir » komşusuna » rastlar » yakın

Eve » tepsile » baklava » sizin » der » gidiyordu.

Yazım Kuralları ("mi" ve "de"nin Yazımı)

mi eki her zaman kendisinden sonra geldiği sözcükten ayrı yazılır. Kendisinden sonra gelen ekler ona bitişirilir.

1. Aşağıda verilenlerden "mi"nin doğru yazıldığı cümleler için "D"yi, yanlış yazıldığı cümleler için "Y"yi işaretleyelim..

⇒ Sana masal okumamı ister misin? D Y

⇒ Sen hiç gördünmü üç ayaklı bir adam? D Y

⇒ Ateşte yanmak mı yoksa durmak mı? D Y

⇒ Bana bir bardak su verir misin? D Y

⇒ Paraşütle atlamaktan korkuyormusun? D Y

⇒ İşlerim bitt mi sana mutlaka gelirim. D Y

⇒ Beni rahat bırakacak mısın? D Y

⇒ Yaramaz mı yaramaz bir oğlu var. D Y

⇒ Gidecekmisin gitmeyecek misin D Y

2. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri örnekteki gibi tamamlayalım.

⇒ Bu akşam komşulara oturmaya gidelim mi?

⇒ Çayın yanında yiyecek bir şeyler ister .....?

⇒ Annem misafirlere seslenerek "Gidiyor .....?" diye sordu.

⇒ Gelecek hafta tatile hep birlikte gidebilir .....?

⇒ Sokakta onunla sen ..... karşılaştın?

3. Aşağıdaki cümlelere, "mi"nin **pekiştirme**, **soru**, **zaman** anlamlarından hangisini kattığını yanlarına yazalım.

☆ Gitti mi gelmek bilmiyor. ....

☆ Hızlı mı hızlı bir araba yanımızdan geçti. ....

☆ Yemek buldun mu yiyeceksin. ....

☆ Bütün bu olayları sen de gördün mü? ....

☆ Ödevlerini yaptın mı dışarı çıkabilirsin. ....

☆ Tatlı mı tatlı bir kardeşi olmuş. ....

Türkçe'de iki tür "de" vardır. Bulunma eki olan -de her zaman bitişik yazılır. -de, -da, -te, -ta olabilir. Bağlaç olan "de" ise ayrı bir kelimedir. Her zaman ayrı yazılır.

4. Aşağıdaki cümlelerde "de"yi inceleyelim. Bitişik ya da ayrı yazılmasına göre bağlaç olanları ve ek olanları ilgili yerlere yazalım.

1. Erken gel de teyzenlere gidelim.
2. Markette gördüğüm şekerler burada yok.
3. Televizyonda çok güzel bir film var bu akşam.
4. Ablam da ben de seni çok seviyoruz.
5. Bu dünyada canlılar alemi birçok canlıdan oluşmaktadır.
6. Okulda çok öğrenci yokmuş.
7. Kurtuluş Savaşı'nda askerlerimiz kahramanca savaştılar.
8. Gidip de dönmek, dönüp de görmemek var.
9. Onunla konuşsam da konuşmasan da bir şey değişmiyor.
10. Yazılarımda akıldan bahsetmeyi seviyorum.

Ek olan "-de"

Bağlaç olan "de"

5. Aşağıdaki cümlelerde verilmemiş olan "-de"lerden, ek olanları -de, -da, -te, -ta olarak, bağlaç olanları da de, da biçiminde ayrı olarak örnekteki gibi yazalım.

- ▶ Bu kadar yoruldu **da** ne oldu? (Bağlaç)
- ▶ Send**e** mi kalmış? (Ek)
- ▶ Sözcük___ anlam konusunu çalıştım. (_____)
- ▶ Ben sana kızmam___ küsmem___ (_____)
- ▶ Senin gözün___ hiç değerim yokmuş. (_____)
- ▶ Tabağı kırdın, bardağı___ mı kırdın? (_____)
- ▶ Mutfak___ biri mi var? (_____)
- ▶ Anneme___ babama___ çok darıldım. (_____)
- ▶ Bu hayat___ herkes ettiğini buluyor. (_____)
- ▶ Sınav___ tüm soruları cevapladım. (_____)
- ▶ Sözcük___ kelime___ aynı anlama geliyor. (_____)
- ▶ İleriki zamanlar___ görüşmek üzere. (_____)
- ▶ Bana geldiğin___ daha çok küçüktün. (_____)
- ▶ Yolun kenarın___ bir köpek var. (_____)
- ▶ Çiçekleri___ sulmayı unutma! (_____)

Öğrencinin:

Adı Soyadı : .....

Sınıfı : .....

Yazım Kuralları ("ki"nin Yazımı)

★ Türkçe'de herhangi bir varlığın yerini tutan -ki kelimeye bitişik yazılır.
- benim kalemim
- benimki

● Kelimedен önce gelip onun özelliğini ifade eden -ki bitişik yazılır.
- Elimdeki kalem

■ Bağlaç olan ki kelimedir ve her zaman ayrı yazılır.
- Neşeli ol ki genç kalasın.

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen "-ki"lerin yukarıdaki bilgilere göre hangi amaçla kullanıldığını bularak işaretleyelim.

	★	●	■
Bunu ben nereden bilebilirim ki?			
Piknikteki eşyaların hepsini orada unutmuşuz.			
Senin saçların kısa, benimki uzun.			
Kağıdın üstündeki yazılar silinmiş.			
Sokaktaki kedinin halini görünce içim sızladı.			
Gitmeden beni görmeye gel ki sana darılmayayım.			
Yemekteki davranışların hiç de hoş değildi.			
O kadar yorgunum ki elimi kaldıracak halim yok.			
Gökyüzündeki bulutlar ne kadar değişik şekillerde oluyor.			
Benim tuttuğum takım seninkini yendi.			
Bu şarkıdaki sözler hep beni anlatıyor.			
Çocuğu erkenden okula yolla ki sonra hep geç kalıyor.			
Bende yok ki sana vereyim.			
Bu çanta seninse benimki nerede?			
Esra'nın boyu Kübra'ninkinden uzundur.			
Vazodaki bütün çiçekler kurudu.			

4. Sınıf - Türkçe

2. Aşağıda verilenlerden k'inin doğru yazıldığı cümlelerin başına "D", yanlış yazıldığı cümlelerin başına "Y" yazalım.

Gördüm ki bana yardımcı olacak kimse kalmamış.
Karşımdaki insanlar bana bakıyorlar.
Dedemin duvarda ki resmini indirmedik.
Erken kalk ki erkenden yola koyulabilesin.
Giysilerimi evde unutmuşum, çantamdakiler de ıslanmış.
Kötü rüyayı hayra yor ki hayır çıksın karşına.
Henüz tatil bitmediki niye sızlanıyorsun?
Atasözlerindeki anlamları bulmak her zaman kolay olmuyor.
Üzerinde ki kirli elbiseleri çıkarttı.
Kendisine gelen kutuyu bir açtı ki ne görsün.

3. Aşağıdaki cümlelerde "ki"nin kullanılması gereken yerleri dolduralım. Hangi görevde kullanıldığını yanlarına yazalım.

Küçüklüğümde ___ oyunlar artık kalmadı.	sıfat yapan "ki"
Konuşma ___ bir şeyler düşünebileyim.	
Bizim ___ yine okula geç kalmış.	
Gördüm ___ kimse üzerine düşen görevi yapmıyor.	
Kulağımda ___ çınlama bir türlü geçmedi.	
Senin çantan benim ___ nden daha büyük.	
Sabah erken kalk ___, günün bereketli olsun.	
Kadın kucağında ___ çocukla ayakta bekliyor.	